

De Kerkstraat, en de onteigening

De Kerkstraat kort voor WO I met links van de hoge boom de kleine woning van Henry Claes (7) waar voorheen "kloofenhopper" Napoleon Proot woonde; rechts de kerkhofmuur en het Romaanse torentje van de H. Margareta-kerk

We starten deze nieuwe reeks met wat eens de meest schilderachtige buurt van Vlaanderen was.

Heel veel kunstenaars ontdekten vanuit de badplaats Ilcist, het ongekende dorpje Knokke. Hoeveel keer werd het kerkje niet op doek gezet, de molens, de kleine witgeschilderde huisjes met rode dakpannen en de lommerrijke hoekjes. De vele foto's en postkaarten bewijzen hoe mooi de Kerkstraat was.

Als we de kadasterkaart van P.C. Popp uit 1834 bekijken zien we dat er slechts een vijftal woningen ten westen van de kerk stonden. In de loop der 19de eeuw bleef die toestand praktisch ongewijzigd; in 1853 kwam er enkel een windmolen op het eind van de weg. De Kerkstraat heette voorheen Duinenslag of Weg naar de Duinen. In 1896 bevonden er zich een tiental huizen tussen de pastorie en de molen van bakker Lievens. Het stratenpatroon had in de laatste eeuw weinig of geen veranderingen ondergaan in Knokke. Rond de eeuwwisseling werden heel wat rijwoningen bijgebouwd aan de zuidzijde van de straat en in 1905 werd de kerk uitgebouwd met een kruisbeuk en sacristie.

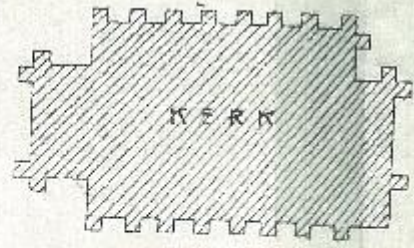
PARMENTIERLAAN

MOLEN VAN LIEVENS

KONINGSLAAN

Straal 75.00

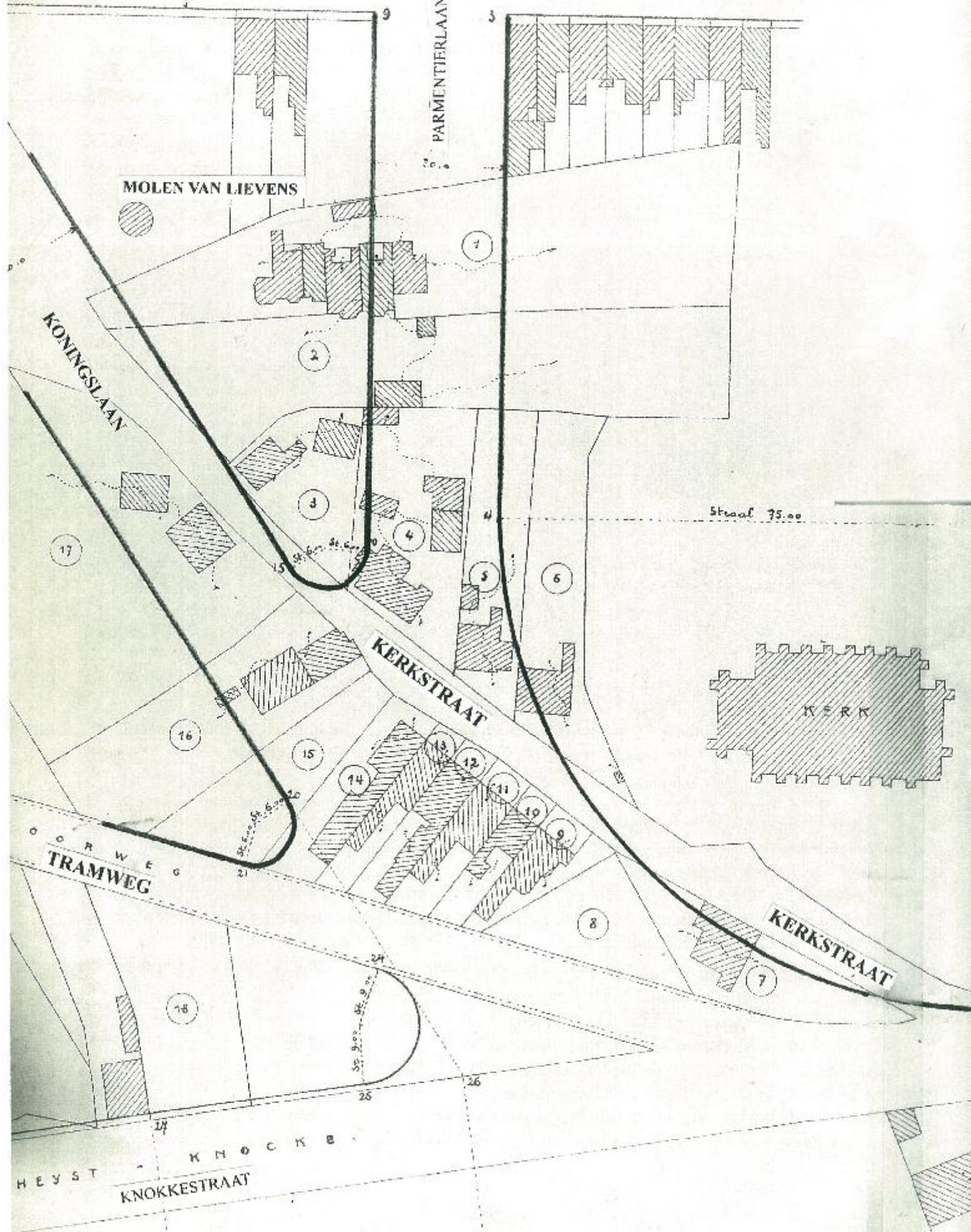
KERKSTRAAT

KERKSTRAAT

TRAMWEG

HEYST - KNOCKE
KNOCKESTRAAT

De bewoners tussen 1890 en 1900
in de Kerkstraat waren :

Familie Lodewijk Van Dierendonck, gepensioneerde
Familie Joseph Fournier-Baes, dekker (7)
Familie Constant Driessens-Heyneman & familie Kamiel Standaert, metscr (10)
Familie Leopold Dhondt-Deweerd, winkelier (4)
Pictcr Schoolmeester-Maria Falleyn, tolbeambte
Familie Fideel Demarest-Vandenbussche, steenbakker (17)
Familie Lodewijk Vermeille- Vanhoutte, metser (tweewoonst bij de molen)
Bernard Lierman-Joanna Vanhoutte, metser
Natalie Van Loo, wed. Gysel
Alfons Deckers, timmerman (3)

De bewoners eind der jaren '20 waren :

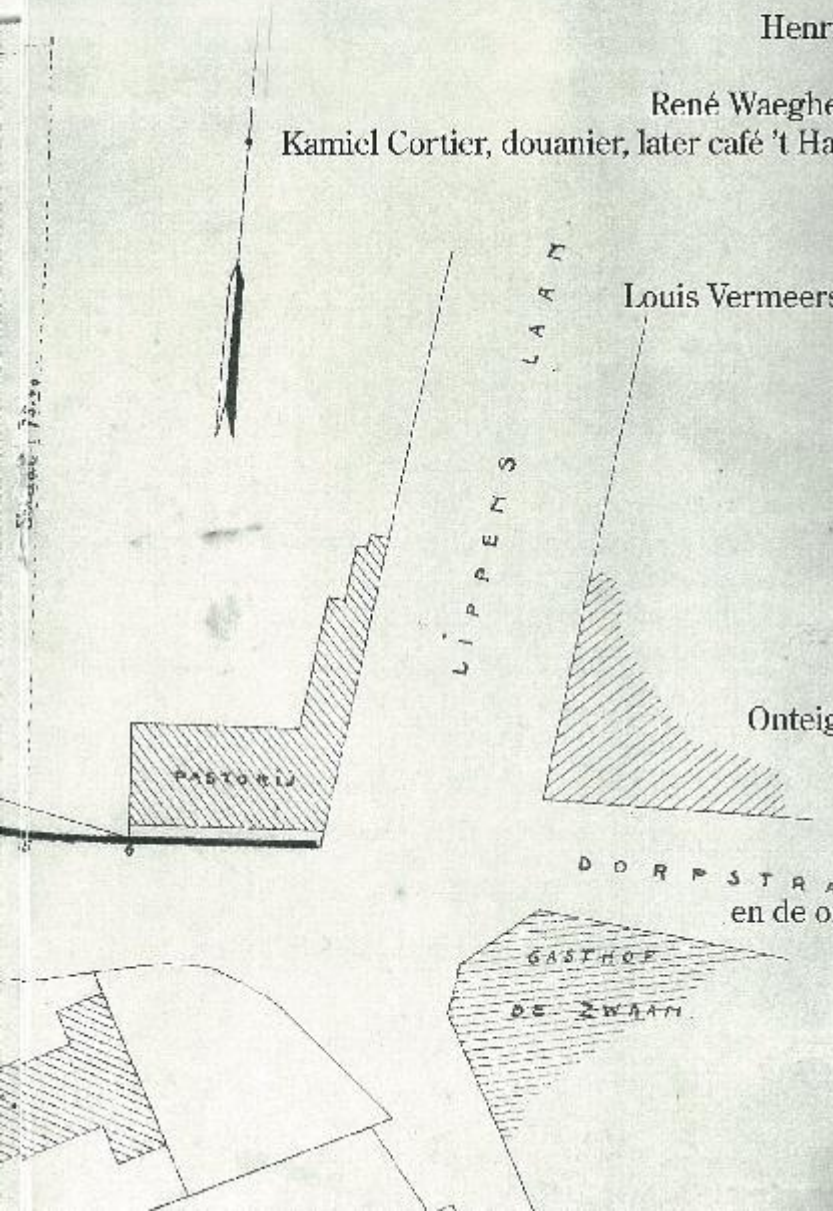
Henri Claeys, kleine woning aan de hoge boom (7)
Monteville-Driessen, voormalige herberg (9)
René Waeghe-Degraeve, schilder-glazenier vanaf 1920 (10)
Kamiel Cortier, douanier, later café 't Hapertje van wed. Lisa Flamey- Dendooven (11)
Sissen Sys, café, kleermaker (12)
Jan Van Eenaeme, douanier (13)
Gustaaf Loeys, brouwer (14)
Louis Vermeersch en politieagent Ko Sys, (tweewoonst) (16)
Jules Van Roye, machinist van de tram (17)
Oscar Desmidt- Laseure (6)
Juffr. Van Tieghem (5)
Hoeve Jan Devroc-Dhondt winkel, (4)

(De nummers verwijzen naar de kaart)

Onteigeningsplan opgemaakt op 10 september 1928
door landmeter Julien Kreps
in opdracht van het gemeentebestuur.

We zien hier duidelijk
de inplanting van de woningen
en de ontworpen lijnstelling voor de nieuwe weg.

Linksboven bevindt zich de molen
die in 1932 herbouwd werd
op het domein baron de Snoy in de Boslaan.

Het kleine polderdorp bij de zee, moeilijk bereikbaar vanuit het binnenland, kreeg een tramverbinding, een steenweg naar Westkapelle en een baan naar Heist. Knokke ontsnapte niet aan de toeristische belangstelling. De Knokse notabelen waren genoodzaakt zich te buigen over de toenemende drukte gedurende de zomermaanden. Door de verkaveling van de duinen in 1888 door het consortium Verwee-Van Bunnem-Dumortier konden villa's en hotels gebouwd worden.

WO I bracht een tijdelijke onderbreking in de bloei van de badplaats.

In het interbellum daarentegen kwam de ontwikkeling van Knokke in een stroomversnelling terecht. Tussen WO I en WO II werden een vijftal rijhuizen ten oosten van de molen gebouwd en in de Boudewijnstraat werd rekening gehouden met een soort lijnstelling. (zie onteigeningsplan).

Het inwonersaantal te Knokke liep in 1924 op tot boven de 5000. Door de oprichting van de *Cie du Zoute* in 1908 en de *Société Immobilière Knocke Balnéaire* ging de uitbreiding van Knokke in stijgende lijn.

Op politiek vlak was de strijd tussen katholieken en liberalen sedert 1926 losgebarsten. Drie keer in twee jaar moesten de Knokkenaars naar de stembus. Frans Desmidt won het pleit en werd tenslotte burgemeester. In 1929 kwam er een vliegveld, in 1930 een Casino, in 1932 een nieuw treinstation en in 1935 een bijkomende Heilig Hartkerk.

Ondertussen was de onteigening van de huizen rond het station en de kerk aan bod gekomen in de gemeenteraad van 25 april 1924 (1), vervolgens in oktober 1928 en oktober 1930. De provincie keurde het dossier goed op 23.01.1931.

In februari 1931 werd de oude meisjesschool bij het Dorpsplein gesloopt; Emiel Blommaert uit Knokke stond in voor de afbraakwerken. De kerkfabriek liet een nieuwe pastorie optrekken in de Smedenstraat naar de plannen van bouwmeester Vicrin (1938).

Een stuk grond langs de Polderweg (De Klerckstraat) was aangekocht door de gemeente voor de aanleg van een nieuwe begraafplaats. Het kerkhof werd ontruimd; enkele waardevolle merkwaardige graven en "ouwig vergunningen" werden in 1929 overgebracht naar de nieuwe locatie.

De automobiel kreeg meer en meer de bovenhand, zodat in 1936 de nieuwe steenweg "Maldegem-Knocke" plechtig werd ingereden. De fameuze Kerkstraat was dikwijls een modderpoel en had geen riolering of afwatering. Er waren reeds pamfletten verspreid waarin het ongenoegen van de bewoners werd aangeklaagd.

De gemeenteraad keurde in 1936 een bedrag van 2.800.000 bel goed voor de onteigeningen van de Kerkstraat. Twee jaar later waren er nog bezwaren in behandeling bij de rechtbank te Gent, maar de huisjes werden gesloopt. De Kerkstraat was geschiedenis! In 1939 stond er nog slechts één woning.

(1) de gemeenteraadsverslagen uit de periode 1924-1929 zijn niet meer voor handen in het gemeentelijk archief.

We kunnen ons geen beter beeld vormen van de Kerkstraat dan aan de hand van foto's en postkaarten.

Winterlandschap te Knocke vóór de uitbreiding van de kerk.

De ongeplaveide Kerkstraat met de woning en werkplaats van timmerman Fons Decheis (3). De kerk met de uitgebouwde kruisbeuk uit 1904. Rechts de rijwoningen: aan de zuidzijde van de zandweg.

Foto uit 1928 van de woningen aan de zuidkant van Kerkstraat. Vlnr: René Waeghe (10), café 't Hapertje (11), Sissen Sys (12), Van Renaeme (13), brouwerij van Staf Loeys (14). De huizen werden in september 1938 gesloopt.

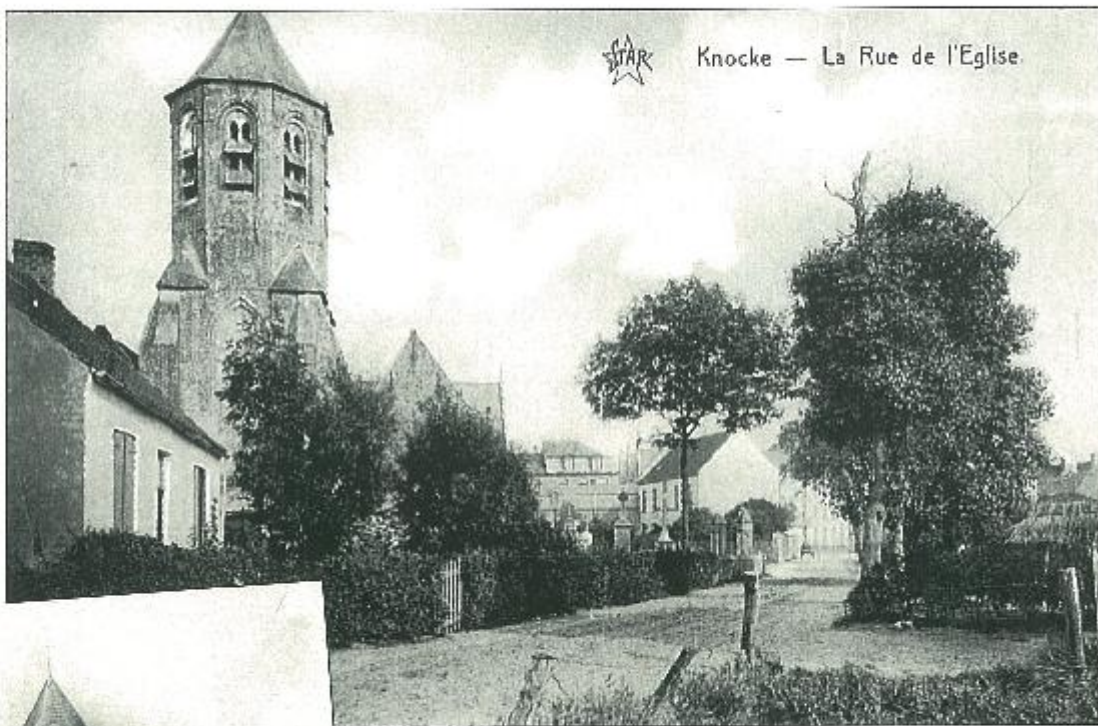
De dubbel woonst van Lasis Vermeersch en politieugst Jacobus (Ko) Sys in 1906 (16).

Bij het begin van de Kerkstraat stond links tegenover het Dorpspleinje de Pastorie. Op de voorgrond de woning van Oscar Desmidt (6). Tussen het groen zien we op de achtergrond de gevel van Hôtel des Bruges op de hoek van de Lippenslaan en Dorpsstraat (Seb. Nachtegalestraat).

Knocke — La Rue de l'Eglise

S. KNOCKE. L'Eglise.

De landelijke Kerkstraat, kerk en op de achtergrond de windmolen.

Souvenir de Knocke

Le Moulin

De Molen van bakker Charles Lievens en de tweewoont van veldwachter Van Houste.

*De vernieuwde molen kort voor de afbraak en heropbouw in het bos in 1932.
Rechts de huizen van de Kerkstraat met de woning van Fons Deckers. (3).*

Het kruispunt van het Maurice Ippensplein in 1965 met links eens de locatie van de verdwenen Kerkstraat.

